

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-12-07

Diarienummer 0054/22

Handläggare

Myriam Mazzoni

Telefon: 031- 368 34 91

E-post: myriam.mazzoni@kultur.goteborg.se

Nina Wallgren

Telefon: 031-368 34 72

E-post: Nina.wallgren@kultur.goteborg.se

Yttrande till stadsrevisionen utifrån granskning av bidragsgivning till föreningar

Förslag till beslut

I kulturnämnden

1. Kulturnämnden översänder förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsrevisionen som eget yttrande.
2. Kulturnämnden förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har gett kulturnämnden en rekommendation efter granskning av stadens bidragsgivning till föreningar, dnr 0270/21. Kulturnämnden ska senast 31 januari 2023 lämna ett yttrande med vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationen. Stadsrevisionen rekommenderar kulturnämnden att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen för att säkerställa intern kontroll. Förvaltningen beskriver planerade åtgärder för att utveckla arbetet med egenkontroller i handlägningsprocessen. Ett nytt arbetssätt och en ny rutin har tagits fram och ska implementeras från och med januari 2023. Förvaltningen framför även reflektioner över utvecklingsområden som stadsrevisionen identifierat avseende transparens och riskmedvetenhet.

Förvaltningen bedömer att de planerade åtgärderna kommer att leda till ökad systematik i arbetet med egenkontroller och ge en bättre möjlighet till att motverka eventuella oegentligheter.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Kulturförvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bilagor

1. Rapportsammandrag – Granskning av bidragsgivning till föreningar
2. Följebrev föreningsbidrag

Expedieras till

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

Ärendet

Stadsrevisionen har gett kulturnämnden en rekommendation efter granskning av bidragsgivning till föreningar. Kulturnämnden ska senast 31 januari 2023 lämna ett yttrande med vilka åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra med anledning av rekommendationen.

Beskrivning av ärendet

Under våren 2022 granskade stadsrevisionen Göteborgs Stads bidragsgivning till föreningar. Granskningen omfattade idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum. Syftet med granskningen var att bedöma om nämnderna har säkerställt en tillfredställande intern kontroll vad gäller hanteringen av föreningsbidrag. Granskningen fokuserade på tre övergripande frågeområden; styrning av bidragsverksamheten, handläggningsprocessen samt arbetet för att förebygga jäv och andra oegentligheter. I augusti översändes revisionsrapporten till granskade nämnder för beaktande samt rapportsammandrag till kommunfullmäktige.

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att kulturnämnden till stor del säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av kulturstöd. Stadsrevisionen anser att nämnden till stor del har väl utvecklade rutiner för sina handläggningsprocesser samt rutiner för att förebygga jäv i handläggningen. I granskningen identifieras dock några utvecklingsområden. Stadsrevisionen menar att det inte alltid är tydligt utifrån vilka bedömningsgrunder eller vilka prioriteringar den faktiska fördelningen av bidrag sker. Det noteras även att nämnden inte har identifierat den bidragsgivande verksamheten som särskilt utsatt i sin samlade riskbild eller internkontrollplan för 2022 och anser att nämndens riskmedvetenheten bör öka. Vidare bedömer stadsrevisionen att det sker löpande egenkontroller i handläggningsprocessen, men att avsaknad av en systematik medför en risk att dessa inte görs i den omfattning som behövs för att säkerställa tillräcklig intern kontroll.

Stadsrevisionen har rekommenderat kulturnämnden att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.

Nämnden ska senast 31 januari 2023 lämna ett yttrande till stadsrevisionen med beskrivning av åtgärder som nämnden har gjort eller planerar att göra för att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen för kulturstöd.

Förvaltningens åtgärder utifrån stadsrevisionens rekommendation

Kulturförvaltningen hanterar kulturnämndens stödformer till det fria kulturlivet i Göteborg. Nämnden fördelar årligen elva olika stöd och stipendier med ett 20-tal ansökningsomgångar för kulturell och konstnärlig verksamhet och projekt. För det har kulturnämnden antagit riktlinjer¹ och för varje stödform har nämnden antagit särskilda regler. Utöver nämnda styrdokument har förvaltningen tagit fram anvisningar, checklistor och bedömningsgrunder. Verksamheten har en tydlig jävspolicy och jäv noteras i både arbetsdokument och beslutsunderlag.

¹ Kulturnämndens riktlinjer för kulturstöd till det fria kulturlivet, KN 2018-11-27 §177.

Systematisering i arbetet med egenkontroller

Handläggning och beredning av kulturstödsansökningar genomförs av expertkompetenser inom respektive konstområde. Kulturförvaltningen tillämpar samberedning i varje sökomgång samt tvåhandsfattning på ansökningar för att säkra likabehandling. I de flesta av stöden används även externa referenspersoner som rådgivande funktioner.

Egenkontroller genomförs årligen efter varje sökomgång men sker inte i den omfattningen och med den systematik som stadsrevisionen efterfrågar. Förvaltningen har därför tagit fram ett nytt arbetssätt med egenkontroller som ska börja gälla från och med januari 2023.

Det nya arbetssättet innebär att egenkontrollerna sammanställs i ett och samma protokoll med samma kontrollfrågor för alla stöden. I mallen för egenkontrollen ska även eventuella avvikelser samt åtgärder dokumenteras. Egenkontrollen ska genomföras två gånger per år. Egenkontrollen har kompletterats med ett tydligt årshjul för när det ska vara färdigt och vid vilket möte som det gemensamma protokollet ska gås igenom.

Eftersom förvaltningen implementerar en ny e-tjänst för bidrag under våren 2023 kommer rutin för egenkontroll och arbetssätt att ses över och eventuellt justeras parallellt.

Utöver egenkontrollen sker löpande samtal om handlägningsprocessen med berörda medarbetare på veckovisa möten för att fånga upp eventuella utmaningar eller behov av förändringar i beredning och hantering av stöden.

Förvaltningens reflektioner av utvecklingsområden

Transparens i bedömningsarbetet

De gemensamma bedömningsgrunderna för kulturnämndens stödformer finns synliga på Kulturstöds hemsida och kommuniceras regelbundet vid öppna informationsträffar och enskilda rådgivningsmöten. Eftersom kulturförvaltningen arbetar utifrån samberedning och ansökningar behandlas gemensamt är det den sammantagna bedömningen utifrån konstområde och bedömningsgrunder i en sökomgång som leder fram till beslut eller förslag till beslut. Beredningsarbetet innebär betydande prioriteringar utifrån det höga antalet kvalificerade ansökningar som förvaltningen hanterar. Att ge utförliga individuella avslag- och beviljandemotiveringar har utifrån personella resurser inte bedömts som möjligt i alla stödformer. Alla sökande som önskar kan dock få en skriftlig beviljande- eller avslagsmotivering och möjligheten till detta framgår i de beslutsbrev som går till alla sökande.

Förvaltningen kommer att undersöka möjligheten att utveckla motiveringar på ett sätt som ytterligare förtydligar prioriteringar i relation till bedömningsgrunderna.

Riskmedvetenheten kring utbetalningar

En ny e-tjänst för bidragsgivning ska implementeras från och med januari 2023. Nya rutiner för inloggning via BankID samt nytt arbetssätt för behörighet, dubbelattester och utbetalningarna kommer att införas i och med detta.

Utöver detta kräver förvaltningen in redovisningar i alla stödformer, förutom kulturstipendier och arbetsstipendier för författare, och har ett förfarande för återbetalning vid icke-godkänd redovisning. Kontrollmomentet med redovisningar ingår i systematiseringen av egenkontrollerna.

Ekonomiavdelningen utför regelbundet stickprovskontroller av ca 25 % av utbetalningarna vid varje utbetalningstillfälle. Förvaltningen har under hösten deltagit i ett gemensamt arbete med Stadsledningskontoret och andra bidragsgivande förvaltningar angående riskbedömningar vid utbetalningar och förebyggande rutiner för oegentligheter och felaktiga utbetalningar. Uppdraget går vidare till Idrotts- och föreningsförvaltningen för fortsatt samordning i frågan.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att åtgärderna med framtagande av ny rutin och nytt arbetssätt kring egenkontroller kommer att leda till en ökad systematik i arbetet. Till följd av det kommer förvaltningen kunna undersöka om det finns kontrollmoment som är överflödiga eller som behöver införas i särskilt sårbara stöd eller i delar av handlägningsprocessen. Förvaltningen bedömer att arbetssättet kommer ge förvaltningen en bättre sammantagen bild och överblick av egenkontroller och snabbare kunna åtgärda eventuella brister i arbetet. Åtgärderna anses också kunna leda till att i högre grad motverka oegentligheter i bidragsgivningen.

Förvaltningen bedömer även att riskmedvetenheten kring oegentligheter och felaktiga utbetalningar kommer att höjas ytterligare i och med framtagande och implementering av den nya e-tjänsten i januari 2023.

Förvaltningens förslag är att kulturnämnden beslutar att översända tjänsteutlåtandet till stadsrevisionen som eget yttrande.

GÖTEBORGS STADS KULTURFÖRVALTNING

Anna Rosengren

Sofia Lubian

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Stab, kultur och samhällsutveckling

Granskning av bidragsgivning till föreningar

Sammanfattande bedömning

Stadsrevisionens sammanfattande bedömning är att idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden samt socialnämnden Centrum till stor del säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av föreningsbidrag. I granskningen har vi dock identifierat ett antal utvecklingsområden. Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi därför de granskade nämnderna att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.

Rapportsammandraget baseras på rapporten *Granskning av bidragsgivning till föreningar* som finns på www.goteborg.se/stadsrevisionen.

Bakgrund

Civilsamhällets bidrag till staden är viktigt. Föreningsbidrag är ett sätt för staden att stärka civilsamhället och därmed också arbeta mot fullmäktiges olika målsättningar för staden, bland annat inom områdena hälsa, jämlikhet och kultur. Stadens kostnader för föreningsbidrag är omfattande. Samtidigt som stadens bidragsgivning är möjliggörande för ett stort antal föreningar, organisationer och enskilda kulturutövare är föreningsbidrag ett förtroendekänsligt område. Det är viktigt att bidrag fördelas på rätt grunder, och att det sker på ett likvärdigt och transparent vis. Det är också viktigt att bidragen används till avsedda ändamål och att de inte går till oseriösa aktörer. Det finns annars risk både för att staden drabbas av förtroendeskada som för att skattepengar används på ett felaktigt sätt.

Granskningens utgångspunkter

Syftet med granskningen är att bedöma om idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum har säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering för föreningsbidrag.

För att besvara syftet har granskningen fokuserat på tre övergripande frågeområden; styrning av bidragsverksamheten, handlägningsprocessen samt arbetet för att förebygga jäv och andra oegentligheter.

lakttagelser och bedömningar

Stadsrevisionens samlade bedömning är att de granskade nämnderna till stor del säkerställt en tillfredsställande intern kontroll vad gäller hantering av föreningsbidrag. I granskningen har vi dock identifierat ett antal utvecklingsområden.

Bedömningsarbetet kan bli mer transparent

Fullmäktiges krav såsom de uttrycks i stadens riktlinje för bidragsgivning omhändertas i nämndernas egna styrande dokument och processer. Därtill styr respektive nämnd i viss utsträckning bidragsgivningen genom särskilda utlysningar eller liknande. Granskningen visar dock att det inte alltid är tydligt utifrån vilka bedömningsgrunder, eller med hänvisning till vilka prioriteringar, den faktiska fördelningen av bidrag sker. Detta gäller främst idrotts- och föreningsnämnden samt kulturnämnden. För att bidragsgivningen ska kännetecknas av transparens och opartiskhet är det, enligt stadsrevisionens mening, viktigt att det tydligt framgår för de sökande hur nämnden prioriterar mellan likvärdiga ansökningar.

Riskmedvetenheten behöver öka

Samtliga nämnder har väl utvecklade rutiner för att förebygga jäv i handläggningen men vi kan konstatera att nämnderna har kommit olika långt vad gäller arbetssätt för att motverka andra former av oegentligheter. Ingen av nämnderna har i sin samlade riskbild eller internkontrollplan för 2022 identifierat den bidragsgivande verksamheten som särskilt utsatt. Samtidigt har samtliga förvaltningar identifierat risk för – eller förekomst av – oegentligheter och/eller fusk i sina respektive processer. Stadsrevisionen bedömer därför att nämndernas riskmedvetenhet rörande andra former av oegentligheter behöver ökas, vilket skulle ge förvaltningarna bättre förutsättningar att identifiera samt minska risken för att bidrag betalas ut på felaktiga grunder.

Avsaknad av systematik i egenkontrollen

Samtliga granskade nämnder har till stor del väl utvecklade rutiner för handläggningen av föreningsbidrag. Vår stickprovsgranskning indikerar därtill att rutiner och arbetssätt är implementerade och efterlevs. Vi noterar att en ny e-tjänst ska implementeras under 2022 och vi ser positivt på detta. Dock bedömer vi att samtliga nämnder kan utveckla och systematisera sina egenkontroller. Det sker löpande egenkontroller för att tillse att nämnderna följer sina egna rutiner. Men avsaknaden av systematik i denna process medför en risk för att egenkontroller inte utförs i den omfattning som krävs för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll i handläggningsprocessen. Eftersom ingen sammanställning eller analys sker kan inte verksamheterna anpassa rutiner och kontrollmoment utifrån egenkontrollernas resultat. Det kan handla både om att avveckla onödiga kontrollmoment där kontrollkostnaden överväger kontrollnyttan men också om att införa nya kontrollmoment för att motverka oegentligheter i särskilt sårbara bidragstyper och/eller delar av handläggningsprocessen. Nämnderna bör därför systematisera och sammanställa resultaten från de egenkontroller som genomförs, dels så att egenkontrollerna kan användas i ett kvalitetshöjande syfte dels för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll och motverka förekomsten av oegentligheter.

Rekommendationer

Mot bakgrund av de bedömningar vi har gjort i rapporten lämnar vi följande rekommendation:

Stadsrevisionen rekommenderar idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum att utveckla och systematisera arbetet med egenkontroller i bidragsgivningen.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6, Göteborg

Kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen

Revisionsrapport: Bidragsgivning till föreningar

Stadsrevisionen har granskat Göteborgs Stads bidragsgivning till föreningar. Granskningen omfattar idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden och socialnämnden Centrum. Iakttagelserna har stämts av med de tjänstemän i Göteborgs Stad som revisorerna varit i kontakt med under granskningen.

Revisionsrapporten och rapportsammandraget översänds för beaktande till idrotts- och föreningsnämnden, kulturnämnden samt socialnämnden Centrum. Ett rapportsammandrag översänds för kännedom till kommunfullmäktige.

Stadsrevisionen vill ha ett yttrande från de granskade nämnderna senast den 31 januari 2023. Yttrandena ska innehålla vilka åtgärder som nämnderna har gjort eller planerar att göra med anledning av den rekommendation som lämnas i rapporten.

Göteborg den 30 augusti 2022

För revisorsgruppen,
enligt uppdrag

Bengt Bivall
ordförande

Cecilia Bokenstrand
revisionsdirektör